

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

(f. m.)

Cím:

Két kiállítás

Forrás:

Magyarország

3n

(Hely)

1923. 12. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Idő

1923

Személy

Két kiállítás

A Benczur Társaság második tárlata a Nemzeti Szalonban. — Fényes Adolf gyűjteménye az Ernst Múzeumban

(A Magyarország tudósítójától.) Tavalyi nagy-sikerű bemutatkozása után most új kiállítással lép a közönség elé a Benczur Társaság. A Nemzeti Szalon termeit zsúfolásig megtöltötték a társaság képei, mintegy biznyságúal annak, hogy tavalyi sikerük után újult erővel és fokozott ambícióval láttak munkához.

Nagy általánosságban a társaság nem ejtette el azt a magas nívót, amelyet bemutatkozó kiállításával elért. Legfeljebb nem szolgál ma már olyan nagy meglepetésekkel, aminekben tavaly részesítette a kritikát is, a közönséget is, egyes tehetségei pedig, akik tavaly váratlan erővel bukkantak fel, most mintha kissé elhalványodtak volna.

Érthető, hogy a kritikus figyelme elsősorban azok felé a fiatalok felé fordult, akik tavaly oly jól-ésően megragadták érdeklődését. Keresi Szüle Pétert, Gy. Sándor Józsefet, Czencz Jánost, Burghardt Rezsőt, akik ha kor szerint nem is tartoznak már a legfiatalabb gárdába, mégis tavaly kezdtek kibontakozni teljes erejükben. Most az a benyomásunk róluk, hogy mind a négyen kissé ellanyhultak. Nincs meg bennük az az erő, az a friss eredetiség, az a megtántoríthatatlan határozottság, ami tavalyi sikerüket előidézte. Szüle Péter alig két-három képében emelkedik fel tavalyi nívójára, így főként Szürke hangulat, Édesanyám és a szolnoki Sefcsik-ház című műveivel. Burghardt Rezső festményei közül kiemeljük a *Modellem*, a *Hollandi szürke hangulat*, *Az erdő szélén*, a *Tabán* és az *Estiefelé* című vásznait. Czencz János művészetében nem látunk érdemleges fejlődést. Aktjai a régi képességekről tesznek tanubizonyosságot, de nem mondanak már semmi újat. *Szent Antal megkísértése* című kompozíciója költői gondolat, de kivételében erőtlén; kedves képei a *Bucika*, a

Zöldprusszikos nő és a *Leányka legyezővel* című vásznai. Gy. Sándor József megszokott széles ecsetkezelésével, vastag színeivel több képet állít ki.

Finomabb tónusokat ér el ezen a kiállításon Csuk Jenő néhány képe, így a *Pocsolyás tanyai út*, a *Téli alföldi táj*, és a *Borulat az Alföldön*, értékes elmélyedésről tesz tanubizonyosságot. — Tolnay Ákos két képével tűnik fel. Értékes tehetségének újabb erős megnyilatkozása a *Fűzfa* és a már tavalyról ismert *Besznyői részlet*. — Kiss Rezső legjobb portréfestőink közé emelkedik ezen a kiállításon. 45. sz. nagyméretű *Női arcképe* és *Hollandus halásza* igen értékes alkotás. *Pentelei Molnár János* esendéletekkel és enteriőrrel szerepel. Művészetének tökéletes alkotása a 82. sz. *Krizantémum*. A kiállító festők közül megemlítjük még Knopp Imrét, Krusnyák Károlyt, Kunwald Cézárt, Olgay Ferencet, Udvary Gézárt és Katona Nándornak egy képét.

A festőkhöz hat szobrása társul. Lux Elek finom miniatűr szobrai, vonaluk kecsességével, mintázásuk élnomságával ismét feltűnnek. *Lányi Dezső* szobrai közül kiemelkedik *Sándor József*, *Katona Nándor* és *Szüle Péter* című bronzja.

Az Ernst Múzeum termeit ezúttal Fényes Adolf művei töltik meg. A gyűjteményes kiállítás felöleli Fényes Adolfinak egész munkásságát. Bemutatja néhány naturalista művét is, amelyek művészetének első korszakához tartoznak. Fényes Adolf egyike volt a legkiválóbb magyar naturalista festőknek. Határozott látás, tartalmas színek, nagy rajztudás, jó kompozíció tették értékesé akkori műveit. Fényes Adolf egyszerre szakított a természettel, mint festői anyaggal és ihletforrással s elmentekült egy naiv és fantasztikus álomvilágába, amelyből merev, játékos, szinte geometriai alakokat hozott napvilágra. *Fényes Adolf ma már szakított ezzel a geometriai festéssel is*. Nem tért ugyan vissza a természethez, de mégis a természet megszokott témáival dolgozik, csak hogy megszépíti, erőteljesen átkomponálja és szinte átszellemesíti a természetet. Itt-ott még feltűnnek mesealakjai, itt-ott még belekomponál a műteremben megszüpített természetbe egy-egy várat, néhány fantasztikus katonát, amelyek minesenek előnyére értékes színeinek. Van azonban vagy tíz-tizenöt festménye, amely teljes felszabadulásának diadala. A természet itt megszépülve és felfokozottan lép elénk. Mélyebb az ég, monumentálisabbak a felhők, zöldőbb a zöld, kékebb a kék, ragyogóbb a világosság és megrázóbb a napfény. Műtermi természet ez is, amelyen majdnem mindig megéreződik az elhatározottság, a csináltság, de viszont igazi művész csinálta és nagyon jól csinálta. Ez a tíz-tizenöt képe mesterműve művészetének és van néhány közülök, amely marandó. Ezek közül kiemeljük a *Magányos tanya*, a 72. sz. *Nyár*, a 75. sz. *Alföldi országút eső után*, a *Ködös reggel* és az 51. sz. *Bujkáló nap* című rendkívül értékes festményeit. (f. m.)